

Voorwoord

Van de voorzitter

Beste leden,

De verkiezingen zijn achter de rug. Over de uitslag hadden wij als bestuur aanvankelijk wat gemengde gevoelens maar in tweede instantie zijn we toch blij met de uitslag. De GBB bemoeit zich -uiteeraard- niet met politiek maar gezien ons belang, zijn wij er bij gebaat dat die partijen winnen, die zich het lot van de Groningers aantrekken en om die reden een verdere verlaging van de gaswinning voorstaan. Vanuit dat oogpunt bekeken is het goed dat Groen Links, de Christenunie en de Partij van de Dieren hebben gewonnen en dat de SP ongeveer gelijk bleef. Ook D66 en het CDA hebben gewonnen en ook zij spraken zich uit voor het terugdraaien van de gasproductie, zij het in iets vagere bewoordingen. Doordat de VVD heeft verloren en gegeven de verhoudingen in de Tweede Kamer, lijkt het erop dat de VVD gedwongen wordt met minimaal 3 andere partijen een coalitie te sluiten. Dat betekent dat er in de coalitie een meerderheid is die de gaswinning verder wil verlagen. We zullen zien of deze partijen hun rug recht zullen houden in de onderhandelingen met de VVD. In ieder geval zal de GBB hen hierop zeer binnenkort op aanspreken.

Het wordt steeds duidelijker dat er een megaoperatie op het aardbevingsgebied af komt. Zoals de versterkingsnormen nu liggen, moeten er zo'n 22.000 huizen worden verstevigd. In het huidige tempo gaat dat tientallen jaren duren. En al die tijd, zo zegt ook het KNMI nog onlangs, blijft de kans op zwaardere bevingen bestaan. Wij vinden dit niet kunnen. We staan voor een duivels dilemma: 22.000 huizen versterken heeft tot gevolg dat dorpen ontworcht raken en dat er vele huizen moeten verdwijnen doordat de kosten van het versterken te hoog zijn. Niet versterken betekent, gegeven de kans op een desastreuze zwaardere aardbeving, dat veel mensen zich de komende jaren niet veilig kunnen voelen.

In onze ogen is er maar één oplossing: de gaskraan moet zo snel mogelijk dicht. Zolang de gaswinning doorgaat, gaat de compactie van het gashoudende gesteente door en blijven de bevingen. Door te stoppen zullen de bevingen wellicht niet abrupt ophouden maar wel zo snel als mogelijk is.

We zullen daarom van de coalitieonderhandelaars eisen dat er een afbouwplan komt, een getrapte schema voor de komende jaren in de richting van 0 miljard kuub gas. Gegeven zo'n afbouwplan, kunnen er dwingend maatregelen worden gepland om de gasapparatuur aan te passen, om in te breken op de contracten met het buitenland en om meer in te zetten op alternatieve energiebronnen. Zolang we zeggen: het kan niet, gebeurt er niets.

Mijn sabattical als bestuurslid is voorbij. Het begon weer te kriebelen. Eén ding is zeker: we winnen langzaam maar steeds meer terrein; het gaat er in de komende jaren om, deze resultaten te verzilveren.

Jelle van der Knoop
Voorzitter

In deze nieuwsbrief

Geen erfgoedloket.....	pagina 2
Strafvervolging NAM stap dichterbij & vonnis Assen.....	pagina 2
Putten dicht in Loppersum & aardbeving 2.1 Zeerijp.....	pagina 5
Pauw en Jinek (een spraakmakend optreden)	pagina 6
To do (uit het leven van een bestuurslid van de GBB).....	pagina 7
De almacht van de Koninklijke Shell (het feuilleton, hoofdstuk 4).....	pagina 9
Teken de petitie van Freek (laat Groningen niet zakken)	pagina 10
Zojuist verschenen.....	pagina 10
Op de agenda	pagina 11
Colofon	pagina 11

Nog steeds geen erfgoedloket

Zoals bekend is het landschap boven het Groningerveld rijk aan cultureel erfgoed. Kern zijn de rijksmonumenten. Daarnaast zijn er gemeentelijke monumenten en karakteristieke panden. Al deze panden hebben tot heden schade opgelopen. En schades blijven doorgaan, want de gaswinning blijft doorgaan. Dat erfgoed wordt bovendien extra bedreigd door de verstevingsoperatie.

Voor eigenaren zou er een centraal aanspreekpunt komen, een erfgoedloket. Daar wordt al jaren om gevraagd. De NCG had het ook opgenomen in zijn plannen, maar een Europese aanbesteding is mislukt. Daardoor is het er nog steeds niet. Dit is zeer teleurstellend!

Het blijft opvallend hoe gemakkelijk de overheid de NAM tegemoet treedt, maar hoe moeilijk het kennelijk voor de overheid is om iets voor de bewoners te doen; dat zo'n loket er nog steeds niet is, is een schande.

Strafvervolging NAM een stap dichterbij

Een update per 19 maart 2017, de 554e dag na de aangifte tegen de NAM.

In eerdere nieuwsbrieven gaven we de voorgeschiedenis. Een lange adem blijft vereist!

Op 9 december 2016 deed onze advocaat, Gerard Spong, het onderstaande persbericht uitgaan:

“Het gerechtshof Leeuwarden heeft vandaag beslist dat de NAM als beklaagde zal worden gehoord inzake het veroorzaken bevingsschade in het Groninger gasveld. In de bij het hof lopende procedure probeert de Groninger Bodem Beweging de strafrechtelijke vervolging van de NAM af te dwingen. Het horen van een beklaagde is een vereiste voor als het hof een bevel tot vervolging wil geven.”

Op 1 maart 2017 is de NAM als beklaagde gehoord.

Het ligt nu in de rede dat het Gerechtshof binnen een of twee maanden uitspraak doet. Daarbij zijn er twee mogelijkheden. Het Gerechtshof spreekt uit dat het Openbaar Ministerie (OM) de NAM moet vervolgen. Of het Gerechtshof spreekt uit dat het beslissing van het OM om de NAM niet te vervolgen steunt. In het laatste geval zullen we onze advocaat, Gerard Spong, vragen de procedure bij het Europese Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg te starten.

Ook uitspraak Rechtbank Assen 1 maart 2017 steun in de rug

Meerdere Groningers hadden de NAM en de Staat aangeklaagd wegens immateriële schade.

Uit het vonnis enige veelzeggende citaten:

4.4.6

De rechtbank is met eisers van oordeel dat het recht op eerbiediging van de integriteit van hun persoon, de veiligheid van hun woning en hun persoonlijke levenssfeer belangrijke fundamentele rechten zijn. De inbreuk die daarop door NAM wordt gemaakt is in veel gevallen ook ernstig, want in een groot deel van het Groningenveld worden inwoners gedurende langere tijd geconfronteerd met aardbevingen en/of de dreiging van (zwaardere) aardbevingen, die hun lijf en goederen kunnen schaden. Dit gaat verder dan een enkele aantasting van het milieu als zodanig. Uit de diverse onderzoeken die zijn overgelegd en de maatregelen die door NAM en de Staat worden getroffen blijkt dat de aardbevingen bij veel inwoners ten koste gaan van hun welzijn, hun levensvreugde en hun toekomstplannen. Mensen vrezen voor hun eigen veiligheid en die van hun dierbaren, hebben financiële zorgen omdat zij zich gevangen voelen in een woning die minder waard wordt en onverkoopbaar is, hebben spanning en frustraties over de schades die ontstaan en over de financiële afwikkeling en het herstel daarvan en hebben in algemene zin verdriet om wat zij kwijt zijn geraakt. De situatie in het aardbevingsgebied is in die zin vergelijkbaar met de zaak van de Groninger Oudejaarsrellen dat gevoelens van angst, onveiligheid en onzekerheid met betrekking tot lijf en goed aan de orde zijn. Bovendien gaat het in de onderhavige zaak om een veel langere periode die tot op de dag van vandaag voortduurt en voor onbepaalde tijd blijft voortduren. De Afdeling [*de Raad van State, red.*] heeft in haar uitspraak van 18 november 2015 geoordeeld dat de aard en de schaal van de met de gaswinning gepaard gaande gevolgen zodanig zijn, dat de in de artikelen 2 en 8 EVRM genoemde grondrechten (te weten het recht op bescherming van leven en het recht op eerbiediging van privé leven, familie- en gezinsleven en woning) van toepassing zijn.

Er is sprake van een ingrijpende en langdurige aantasting van de directe private woonomgeving van mensen en het is onzeker hoe lang en hoe intensief die aantasting nog zal voortduren. De rechtbank wijst erop dat Staat in zijn conclusie van antwoord heeft gesteld dat de aard en omvang van geïnduceerde aardbevingen waarschijnlijk nooit exact kunnen worden vastgesteld en dat daarover in elk geval tot op heden onzekerheid bestaat.

4.4.7.

Gelet op al het voorgaande is de rechtbank van oordeel dat voor het deel van Groningenveld waar regelmatig aardbevingen worden gevoeld en schade wordt geleden, gesproken kan worden van een situatie waarin door NAM een ernstige inbreuk wordt gemaakt op een fundamenteel persoonlijkheidsrecht, welke inbreuk ook zonder dat sprake is van geestelijk letsel, bij degenen die daardoor persoonlijk gevoelens van angst, zorg en psychisch onbehagen ervaren, leidt tot aantasting in de persoon op andere wijze als bedoeld in artikel 6:106 lid 1 b BW.

Over de rol van Staat zegt de rechtbank:

..."dat de Staat onzorgvuldig heeft gehandeld in de periode van januari 2013 tot en met december 2015," terwijl "de minister gehouden was om na de aardbeving in Huizinge de gasproductie met het oog op de veiligheidsrisico's voor inwoners in het Groningenveld zoveel mogelijk te beperken. De Staat heeft dat niet gedaan, ondanks het feit dat de Staat was geadviseerd dat wél te doen."

4.1.12.2

De rechtbank [...] concludeert dat de Staat zijn zorgplicht als bedoeld in 6:162 BW na de beving van Huizinge en het daarop volgende rapport van SodM onvoldoende heeft ingevuld.

Hier het volledige vonnis: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNNE:2017:715>

Spong Advocaten, persbericht 2 maart 2017

Groninger Bodem Beweging reageert verheugd op verstrekkend NAM-vonnis rechtbank Noord-Nederland

Op 1 maart 2017 heeft de rechtbank Noord-Nederland, locatie Assen vonnis gewezen met verstrekkende consequenties. De rechtbank heeft voor recht verklaard dat zowel De Staat als de NAM onrechtmatig handelen in het kader van de gaswinning en de NAM aansprakelijk is voor de door de inwoners geleden en te lijden immateriële schade.

De GBB ziet in het vonnis een belangrijke steun in de rug in de procedure waarin het gerechtshof Leeuwarden is gevraagd de strafrechtelijke vervolging van de NAM te bevelen. In die klacht hebben de raadslieden van de GBB – Gerard Spong en Emile van Reydt – betoogd dat de NAM door de onverantwoorde wijze van gaswinning jarenlang willens en wetens de levens van de bewoners in het gaswinningsgebied in de waagschaal heeft gelegd. In die procedure werd de NAM – toevallig ook op 1 maart – door het hof Leeuwarden achter gesloten deuren als beklagde gehoord.

Gerard Spong: 'De NAM bagatelliseert volgens de rechtbank de schrijnende omstandigheden van vele inwoners van het winningsgebied. De rechterlijke erkenning is een stap in de goede richting maar gaat ons niet ver genoeg: de NAM dient zich 'en plein public' te verantwoorden voor de strafrechter. De criminele gaswinning van de afgelopen decennia mag niet met de rechterlijke mantel der liefde worden afgedekt.'

Emile van Reydt: 'De rechtbank overweegt klip en klaar dat de NAM zelf verantwoordelijk was en blijft voor de schade die de inwoners van het aardbevingsgebied als gevolg van de gaswinning lijden. Dat de NAM binnen de kaders van de instemmingsbesluiten van de minister is gebleven, doet daar volgens de rechtbank niet aan af. Daarmee is één van de belangrijkste argumenten die het openbaar ministerie heeft aangevoerd tegen een strafrechtelijk vervolging van de NAM komen te vervallen.'

Putten dicht in Loppersum? De NAM pompt door! Aardbeving bij Zeerijp 2.1 op 11 maart 2017

Zoals bekend is het cluster Loppersum levensgevaarlijk. De Raad van State heeft daarom op 18 november 2015 bepaald dat uit het cluster Loppersum niet langer gewonnen mag worden. Wel mag de NAM de putten operationeel houden (populair gezegd: op de “waakvlam”), en mag er bij strenge winters aanvullend gewonnen worden! Houdt de NAM zich hieraan? Een strenge winter is er niet geweest. Toch pompt de NAM nog 1,0 miljard kuub op uit Loppersum!

De verdeling over de clusters, over de kalenderjaren (in miljaren kuub):

	2012	2013	2014	2015	2016
Loppersum	15,4	17,1	2,6	1,7	1,0
Eemskanaal	1,7	2,6	2,1	1,1	0,9
Oost	20,8	21,3	24,1	17,2	18,3
Zuid-West	9,9	12,9	13,6	8,1	7,4
	47,8	53,9	42,4	28,1	27,6

In februari 2017 waren er meerdere kleine bevingen rond Loppersum, culminerend in een beving van 2.1 bij Zeerijp, op 11 maart. Toeval? Eerder, in oktober en november 2016 waren er ook meerdere bevingen rond Wirdum en Hoeksmeer. Ook toeval? In beide gevallen heeft het SodM (het Staatstoezicht op de Mijnen) de NAM om opheldering gevraagd.

De clusters zijn in boorlocaties verdeeld. Als we verder inzoomen op de verdeling van de 1,0 miljard over de locaties van het cluster Loppersum, lijkt de conclusie voor de hand te liggen dat er waarschijnlijk geen sprake is van toeval. In Leermens en 't Zandt wordt een flinke hoeveelheid gas gewonnen.

De verdeling over de locaties van het cluster Loppersum in 2016 (in kuub):

De Paauwen	45.449
Leermens	308.458.569
Overschild	141.415.941
Ten Post	201.019.308
t Zandt	355.436.164
	1.006.375.430

In Leermens en 't Zandt wordt elke maand 25 a 30 miljoen kuub naar boven gehaald. Ook in 2017 gaat de gaswinning hier gewoon door.

Pauw en Jinek

Mark Rutte liet zich op 7 februari bij Jinek nogal luchtigjes uit over de situatie in Groningen. Daarom nodigden Pauw en Jinek een bus vol Groningers en Mark Rutte uit op 6 maart.

Premier Mark Rutte toonde zich bij Jinek op 7 februari (op de dag van de fakkeltocht in Groningen) een waardig vertegenwoordiger van de Staat. Vrij achteloos zette hij de lijn van de Staat voort zoals die al decennia gaande is, van negeren en bagatelliseren en het verkondigen van “alternatieve waarheden” als het om de *slowmotion* ramp in Groningen gaat. Zo zei hij dat de schadeafhandeling ‘netjes’ gebeurt, de zaak wordt verder aangepakt door ‘Hans Alders en een clubje om hem heen’, en ‘de productie hebben we meer dan gehalveerd’. Allemaal niet waar. Zie https://www.youtube.com/watch?v=7mth_FtDJuw

Op zijn optreden kwam veel kritiek. Hij kon zich dus goed voorbereiden toen hij opnieuw werd uitgenodigd!

Rutte overvallen door horde Groningers bij Pauw en Jinek? Nee, geenszins.

Maandagavond 6 maart was premier Rutte te gast bij het actualiteitenprogramma Pauw en Jinek op NPO voor een live uitzending. De Groninger Bodem Beweging had van de programmamakers een uitnodiging gekregen om de live uitzending bij te wonen en kwam met dertig bezorgde burgers.

Dertig “boze burgers”, zoals dat in de media heet.

Pauw en Jinek nodigen in de verkiezingsuitzendingen van hun actualiteitenprogramma telkens ook burgers uit. Politici zijn hier niet dol op. Dat bleek eerder, toen Wilders een uitzending afsloeg.

Toen het item Groningen aan de beurt was, gaf Dick Kleijer, secretaris van de GBB het startschot: “We zijn niet boos, we zijn razend!”. Razend om het feit dat de premier zegt dat de gasellende in Groningen netjes wordt afgehandeld. Want is het netjes dat hier sinds het aantreden van de regering Rutte 76.000 schademeldingen zijn ingediend? Dat honderd huizen zijn afgebroken? Dat dertig gezinnen met spoed hun huis uit moesten? Dat duizenden mensen zich niet veilig voelen in hun huis. Psychische klachten krijgen? En dat zijn geen alternatieve feiten!” Trudy Aleven voegde daar aan toe: “Mensen zitten klem. Er wordt respectloos met onze veiligheid en onze levens omgegaan. Het ergste vind ik dat het Groningse landschap naar de knoppen gaat. We zijn een koloniaal wingewest. En u zegt dat de problemen van de laatste jaren zijn?! Wat een kul is dat!”

“GAS TERTUG, GAS TERUG”, joelde de zaal

Het antwoord van Rutte dat de gasproductie toch omlaag is gebracht door deze regering werd weggehoond. Hoezo omlaag? Eerst omhoog schroeven naar recordhoogte, Groningers via de rechter een daling laten afdwingen, en jezelf dan op de borst kloppen dat je de gaswinning hebt gehalveerd? “#notmypremier” was hun antwoord. De overige gasten aan tafel en gastheer Jeroen Pauw vielen de Groningers bij.

Het was roerig. Niet alleen tijdens de uitzending, maar ook de reacties nadien. Uiteraard waren er negatieve, omdat de Groningers zich de mond niet lieten snoeren tijdens de uitzending. Er is immers al lang genoeg niet naar hen geluisterd. Merendeels waren de reacties echter positief.

Het staartje van de uitzending bleek later: De uitzending van Nieuwsuur met aan tafel Mark Rutte en Annemarie Heite van de film “De stille beving” was afgezegd. Ook Annemarie zou met een bus Groningers naar de studio komen. De redactie van Nieuwsuur liet Annemarie Heite weten het ‘zielig’ voor de premier te vinden. Zielig?! Het is de omgekeerde wereld om 30 Groningers tegenover Rutte voor hem ‘zielig’ te vinden, en de machtige Staat, waarvan Rutte de vertegenwoordiger is, samen met de NAM tegenover Groningers ‘normaal’ te vinden! Zie <https://www.youtube.com/watch?v=Klu-nZsQbbI>

To do...

'Ik zie dat jullie als bestuursleden hard werken, maar ik heb eigenlijk geen idee wat jullie allemaal doen', zei laatst weer eens een lid tegen mij.

En ik besef dat we wat deze informatie wel eens in gebreke blijven. Daarbij moet ik toegeven dat ik door de veelheid van wat er op ons afkomt ook vaak niet helder meer heb wat we allemaal hebben gedaan. Onze blik is naar voren. En voor het maken van lijstjes, in een toch al zo'n druk bestaan, heb ik al helemaal geen tijd.

Maar toch...voor jullie als leden, maar ook voor ons als bestuursleden – en niet te vergeten voor onze partners en kinderen 😊 – is het goed om onze vrije tijd eens te verantwoorden.

Voor dit artikel dook ik in mijn pc om een 'wat-hebben-we-de-afgelopen-tijd-gedaan' lijstje op te duikelen die we ons zelf twee jaar geleden eens 'dwongen' te maken. Maar dat we toen niet gepubliceerd hebben vanuit een soort 'nait-dik-doun' gedachte.

Ook hier lijkt het – naast gebrek aan tijd - niet heel erg zinnig om een uitputtende lijst te presenteren. Ik wil het daarom houden met een korte beschrijving.

De gaswinningsellende heeft een duidelijke oorzaak (de gaswinning zelf) en vele gevolgen: van een paar scheuren in huizen, imagoschade voor heel Groningen, tot een bijna uitzichtloos lijden (in psychisch en financiële zin) van een groot aantal Groningers. Als GBB begeven we ons zowel aan de oorzaak als aan de gevolgenkant.

Zoals we vaker aan hebben gegeven schaken we als bestuur op meerdere borden om de gedupeerde Groningers zo goed mogelijk kunnen helpen. Daarbij zijn er – anders dan bij een regulier schaakspel – complicerende factoren. De omstandigheden dwingen ons namelijk om vaak ad rem op ad hoc situaties te reageren. Dit op zich is al energievretend naast de daadwerkelijke inspanning en tijd de werkzaamheden van ons vragen. Echter, de goede band binnen het bestuur, waarbij we allemaal onze meningen recht voor onze raap kunnen geven, zonder ego-gedoe of dubbele agenda's, waar we daadwerkelijk naar elkaar luisteren en waar we altijd(!) in slagen om in goede harmonie tot besluiten komen, geeft ons iedere keer weer de nodige energie.

We hebben als vast anker onze wekelijkse bestuursvergadering op woensdag. Deze start meestal om half acht met overleg met een gast (politicus, bouwer, gedupeerde, etc. etc.) en eindigt meestal laat. Iedereen heeft dan zijn to-do-lijstje weer gevuld.

Jullie zullen begrijpen dat een artikel als dit vaak niet in een ruk geschreven wordt. Ik met bekennen dat ik in de alinea die ik nu schrijf eerst eerste instantie geheel wat anders schreef. Ik probeerde daar in grove lijnen te schetsen wat zo'n lijstje omhelst. Om er steeds meer achter te komen dat dat best moeilijk is. Daarom toch maar een lijst die enigszins inzichtelijk maakt waar als bestuur we onze vrije tijd mee vullen.

Wat volgt is mijn greep uit het afgelopen jaar. En ik ben vast zaken vergeten...

Overleggen en bijeenkomsten (voorbereiding en/of deelname aan)

- GBB bestuursvergaderingen
- GBB klankbordgroep

- Eigen GBB teams
- GBB leden-voor-leden-bijeenkomsten
- Onderhouden contacten externe experts van de ondergrond en de bovengrond (bouw)
- Onderhouden van contacten met regionale politici in Groningen en landelijke politici in Den Haag
- Bijeenkomsten *Structuurvisie Ondergrond (STRONG)*, overlegorgaan van ministerie van *Infrastructuur en Milieu (IOM)*
- Maatschappelijke Stuurgroep NCG
- Stuurgroep Leefbaarheid NCG
- Begeleidingscommissie Groninger Perspectief
- Begeleidingscommissie ...
- Monitoringbegeleidingscommissie
- Advocaat Spong i.v.m. strafrechtelijke vervolging van de NAM
- Advocaat De Groede i.v.m.. het beroep tegen het voorgenomen Winningsbesluit van Kamp
- Allerlei overleggen m.b.t. acties of activiteiten: van bezetting CVW tot fakkeltocht
- Bestuurlijke overleggen Recht voor Groningen (op gezette tijden ook met de Raad van Toezicht)

Activiteiten

- Bezetting CVW
- Fakkeltocht
- FC Groningen – FC Utrecht
- Pauw en Jinek
- Lijsttrekkersdebat
- Debat Tweede Kamer

Publicaties

- Frequente stukken in landelijke kranten en regionale kranten (*Buurcontact* bijvoorbeeld)
- Interviews voor buitenlandse, landelijke en lokale televisie, kranten en tijdschriften en internetsites
- 24/7 Twitter en Facebook
- GBB krant (input geven aan de vrijwilligers die de krant maken)
- Frequent te publiceren GBB Nieuwsbrief
- Website GBB

Anderszins

- Geven van gastcolleges op hbo en universiteit
- Deelnemen aan relevante conferenties
- Op aanvraag geven van presentaties voor gemeentes (ook in Drenthe...) en voor de Provincie
- Zomaar kaartverkoop voor FC Groningen mogen regelen!

De andere bestuursleden hebben vergelijkbare lijstjes, en hoeven zich gelukkig ook niet te vervelen....

Derwin Schorren
vice voorzitter

De almacht van de Koninklijke Shell (vervolg)

We publiceren deze nieuwe roman als feuilleton in de GBB nieuwsbrief.

In deze nieuwsbrief hoofdstuk 4.

Van de achterflap:

In deze rauwe, nietsontziende roman wordt Groningen onder de duim gehouden door een multinational olie-imperium in intensieve samenwerking met het machtige ministerie van Economische Zaken en de nauw verbonden binnenlandse elite. Het grootkapitaal heeft het voor het zeggen. Politici maken deel uit van de klik, of zijn machteloos.

Een jonge vrouw, Anna, raakt er onverwacht in verwickeld en wordt beschouwd als een bedreiging voor deze krachten. Haar bestaan en haar leven hangen aan een zijden draad. Kan ze de man vertrouwen van wie ze houdt? En wie zijn de twee mysterieuze Woldendorpers? Zijn ze wel of niet de spil van alles?

Hoofdstuk 4: Het Haagse etentje

Vier minuten te vroeg arriveert Anna bij eetcafé Luden in Den Haag. Leo stemde direct in met haar uitnodiging voor een kop koffie met appeltaart. Nog steeds heeft ze geen idee of ze Leo kan vertrouwen. Een tafeltje bij het raam is nog vrij, zodat ze zicht heeft op de drukke winkelstraat in Den Haag. Vrij snel na haar schuift Leo bij haar aan tafel, na een vluchtige zoen op haar wang en een korte handdruk. Wat moet ze hier nou weer van denken?

Na de koetjes en kalfjes brengt Leo zelf het gesprek op haar onverwachte verschijning in Den Haag. “En wat brengt jou, midden in de week naar Den Haag?” vraagt Leo met een verwachtingsvolle blik. “Nou, eh om eerlijk te zijn, was ik twee mannen aan het volgen die Hans Alders aan het volgen waren” stamelt Anna.

En ze besluit om toch maar Leo in vertrouwen te nemen en vertelt hem het hele verhaal van Hans Alders die onderkoeld bij hen aan de keukentafel zat, tot het afgeluisterde gesprek in de trein.

Leo hoort met stijgende verbazing en rode oren het hele verhaal aan. Als Anna is uitgepraat, valt er een lange stilte. Leo verbreekt deze stilte met de mededeling dat hij even naar het toilet gaat. Anna blijft alleen en diep in gedachten verzonken achter. Hierdoor ontgaat haar dat Leo weliswaar richting de toiletten gaat, maar bij de garderobe blijft staan om een telefoontje te plegen. Achterop een servet maakt hij wat snelle aantekeningen. Daarna keert hij weer terug naar het inmiddels lege tafeltje. Anna heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om het eetcafé te verlaten. Een onderbuikgevoel zegt haar dat ze er wellicht toch niet goed aan heeft gedaan. Ook Leo haast zich naar buiten, maar Anna is anoniem opgegaan in het winkelend publiek.

wordt vervolgd

Bijdragen voor dit feuilleton zijn welkom op contact@groninger-bodem-beweging.nl. Maximaal 300 woorden.

Teken de petitie van Freek “Laat Groningen niet zakken”

De teller heeft zojuist de 150.000 gepasseerd, we gaan door! Nog niet getekend? Alsnog. Al getekend? Stuur de link door naar familie, vrienden, kennissen....

<https://petities.nl/petitions/laat-groningen-niet-zakken?locale=nl>

De 9 verbeterpunten die Freek de Jonge heeft opgetekend zijn voldoende algemeen geformuleerd, niemand kan zich er een buil aan vallen. De petitie is een prima kans een sterker uitgangspunt tegen Den Haag te krijgen! Een ijzersterk signaal. Onze toekomst! Gas terug!

Zojuist verschenen

Gaswinning en oliewinning in Duitsland

De NDR heeft een 6 maart een reportage uitgezonden over onder meer de gevolgen van de gaswinning in Nedersaksen. Ook de analogie met Groningen komt aan bod!

Zie <https://www.youtube.com/watch?v=uYbVqwRzgXc>.

Van de Bunt

In opdracht van de Provincie Groningen heeft de juridische onderzoeker Janet van de Bunt uit Leiden een beschouwing geschreven over **De mijnbouwschade in Groningen beschouwd als ramp**. Ze onderzoekt daarin onder meer de juridische implicaties voor het instellen van een rampenfonds.

Zie eerder haar proefschrift: <https://www.universiteitleiden.nl/nieuws/2016/06/het-rampenfonds>

Zie ook haar recente inbreng: <https://www.universiteitleiden.nl/nieuws/2017/03/janet-van-de-bunt-pleit-voor-een-rampenfonds-voor-groningen>

GBB-krant

De vierde GBB-krant is eind februari en begin maart huis-aan-huis verspreid in een groot deel van Groningenveld. Oplage 70.000 exemplaren!

Oproep

Toneelgroep Jan Vos gaat een voorstelling uitbrengen over de geschiedenis van de Groningse gaswinning. De schrijver van het stuk, Tjeerd Bischoff, zoekt contact met mensen die problemen ondervinden met de afhandeling van bevingsschade en bereid zijn daarover te vertellen.

Je kunt contact opnemen via tjeerd@toneelgroepjanvos.nl

Voor meer informatie over het project zie <http://toneelgroepjanvos.nl/gas/>

Op de agenda

24 maart, Stark en Fier, 20.00 uur, Sint Vincentiusgebouw, Uithuizen

Stark en Fier is een initiatief in Uithuizen. Niet langer stilzitten, niet langer afwachten, maar doen! dat is het credo. Eigen initiatief staan centraal, ook in de verstevigingsoperatie. Dit is de derde bijeenkomst. Meer informatie of aanmelden via starkenfier@gmail.com.

1 april, Mazen in het Meetnet, 10.00 – 17.00 uur, Vita Nova, Middelstum

OMEM (kennisplatform Onafhankelijk Meten Effecten Mijnbouw) houdt op 1 april een symposium over hoe de ondiepe ondergrond reageert op trillingen en waterpeilveranderingen.

Er zijn geen kosten voor deelname, maar aanmelding vooraf is verplicht.

Meer informatie over het programma en aanmelding via www.ondergroningen.nl.

vanaf 1 april, Art-Schok, Het Hoogeland, Warffum

Een doorlopende expositie van 12 kunstenaars in museum Het Hoogeland, Warffum, tot 3 september, met de gevolgen van de gaswinning als leidraad. Opening 1 april 16.00 uur. Meer informatie:

<http://www.hethoogeland.com/agenda/art-schok-9-kunstenaars-en-aardbevingen/>

ook vanaf 1 april, Rottum Gas(t)vrij, kerk Rottum

Een doorlopende foto-expositie van Annet Eveleens, tot 25 juni dagelijks te zien van 10.00 tot 17.00 uur. Opening 1 april 13.30 uur.

Alvast noteren

28 juni, ALV (Algemene Leden Vergadering) van de GBB, Loppersum

Contact GBB

Mailcontact heeft de voorkeur. Het e-mailadres is: contact@groninger-bodem-beweging.nl

Leden kunnen ook telefonisch contact opnemen:

op maandag van 14:00 tot 16:00 uur, en

op dinsdag van 19.30 tot 21.30 uur

op telefoonnummer **06 2161 5080**.

Indien gewenst is het dan ook mogelijk om een afspraak te maken voor een uitgebreider gesprek op het kantoor van de Groninger Bodem Beweging. Het kantoor- en postadres is Stationslaan 8, 9919 AB Loppersum.

NB De pers kan bellen naar 06 1726 8247. Bij voorkeur tijdens kantoortijden.

NB Voor individuele hulp en ondersteuning rond schade, versteviging en regelingen is er Stut-en-Steun, Spoorbaan 1, 9901 DD Appingedam, welkom@stutensteun.nl, 050 211 2044.